

TATAR FOLKLORUNDAN ÖRNEKLER*

Şafak Dilek KAYA**

NİNNİLER

- 1-
Ninni yavrum diyeyim,
Yüreğinden geçeyim,
Göğsüm döşek, bileğim yak-
tık,
Şaçım yorgan edeyim.
- 2-
Kızım, kızım, kız kişi,
Kızıma gelmiş yüz kişi,
Yüz kişinin arasından,
Seçip alır bir kişi.
- 3-
Ağlama, çocuk ağlama,
Sıcak yemek isteme,
Sıcak yemek ocakta,
Baban döner akşama.
- 4-
Ninni ninni yavrusu,
Nereye gitmiş annesi
Ak ağaç ormanına çileğe,
Yavrusuna hediye.

BİLMECELER

- Kolsuz ayaksız pencere açar.
(Rüzgâr)
Baş dağda, ayağı denizde. (Nehir)
Gökten geldi, yere gitti. (Yağmur)
Yastak üstünde yarım kapık. (Ay)
- Kuşu uçup gitti,
Kara tilki yatıp kaldı.
(Buzun erimesi ve toprak)
- Uzun idim keşildim,
Kalın idim yarıldım
Şimdi ateşe düştüm. (Odun)
- Kapıdan girer, delikten çıkar.
(Odunun yanması, duman).
- Ay başı, altın kaş
(Ayçiçeği).
Yer altında pirinç kazık
(Havuç).
- Küçük sarı ihtiyar,
Giydiği palto dokuz kat. (Soğan)
- Suda doğdu, toprakta öldü. (Balık)
Demir bilek, taş yürek. (Kurt)
- Attan yüksek,
Köpekten alçak. (Eyer)
- Baban ayakkabısını giyinceye ka-
dar,
Oğu ormana gider. (Ateş, Duman)
- Kim doğduğunda sakalı olur? (Ke-
çi).
- Kendi okuma bilmesee de ömrü bo-
yu yazar. (Kalem)
- Seğir neden yatar? (Oturmadığı
için)
- Ormana ne ile gidilir? (Yol ile)

ATA SÖZLERİ

- * Ana şefkat denizi.
- * Anan gibi ana olmaz.
- * Ana denilen hazine.
- * Baba yüreği dağdan büyük.
Ana yüreği denizden derin.
- * Anne babasını horlayan kişi, kendisini
hor görmüş olur.
- * Aptal çocuk anne babasının kendisine
düşman olduğunu düşünür.
- * Çocuk gücünü göstermeyi sever.
- * Çocukluk çok mutlu bir çağ olsa da, çocuk
sürekli ne zaman büyüyeceğim diye sorar.
- * Çocuk düşse kalka yürümeyi öğrenir.
- * Annen ölse, dayandığın dağ yıkılır.
Yetim ağlarsa, yer gök ağlar.
- * Yetimlerin bayramı yeni gömlek giydikleri
zamandır.
- * Sana verilen iki kulak, bir dil.
İki dinle bir konuş, kalamını kendin bil.
- * Söz bir günlük, dil ömürlük.
- * Dil anneni dileği.
- * Dil annenin çocuğuna en kıymetli hediyesi.
- * Anne çocuğu iki kez dünyaya getirir.
Birinci kez can verip!
İkinci kez dil verip!

* İsenbet, Nekiy, "Balalar Folkloru" Tataristan Kitap Neşriyatı, Kayan 1984.

** A. Ü. DTCF Çağdaş Türki Lehçe ve Edebiyatları Bölümü Öğrencisi.